

INFRASTRUKTURÁLIS MŰSZAKI FELADATOK MEGJELENÉSI FORMÁINAK VIZSGÁLATA A RENDŐRSÉG FELADATKÖRÉBEN

Faa József r. alezredes

BM Különleges Szolgálatok Parancsnoksága,

Tűzszerész Szolgálat Parancsnoka

Az infrastruktúra fogalmi körébe tartoznak mindazon szervezetek, létesítmények, hálózatok összességei, melyek egy országon belül a lakosság szellemi és tárgyi életfeltételeit megteremtik, a gazdaság működését elősegítik, illetve lehetővé teszik.

A katonai műszaki infrastruktúra elméletében a műszaki biztosítási és a műszaki támogatási feladatokon keresztül lehet megközelíteni a műszaki erők kiemelt feladatait. A meghatározott honvédségi tevékenységi köröket a rendszeresített vagy a számukra biztosított haditechnikai eszközökkel, felszerelésekkel és anyagok célirányos alkalmazásával tudják ellátni. A katonai műszaki erő alkalmazásánál a műszaki csapatok számára meghatározásra került az infrastrukturális, környezetvédelmi és kárelhárítási feladatok végrehajtásában való részvétel.

A műszaki csapatok az infrastrukturális feladatrendszerükben a katonai és polgári szempontból kiemelten fontos közszolgáltatások és építmények biztosításában, javításában, valamint működőképességük helyreállításában, fenntartásában, mindezek támogatásának speciális megvalósításában vesznek részt. Az infrastruktúra körében, a tevékenységek végrehajtása során a következő feladatokat lehet tervezni a műszaki csapatok alkalmazásakor:

- elektromos energia- és gázszolgáltatás, illetve városi víz- és szennyvízhálózat helyreállítása, működtetése, valamint a megsérült szolgáltató létesítmények

üzemképes állapotba hozása, illetve javíthatatlan károk esetén közveszély okozás megakadályozása,

- közlekedési szolgáltatások helyreállítása,
- katonai erők által használt épületek, óvóhelyek - kiemelten az állandó / védett / vezetési pontok javítása és fenntartása,
- létfontosságú hidak és közlekedési utak, mozgási pályák javítása, esetleges pótlása.

Ezen feladatokon túlmenően még ebbe a körbe sorolható a természeti és civilizációs katasztrófák megelőzése, együtt kezelve a környezetvédelemmel és a kármentesítéssel, illetve adott esetekben a terep és az objektumok műszaki átvizsgálása, esetleges aknamentesítése, ezzel összefüggésben a tűzszerész feladatok ellátása.

Ilyen fogalmilag jól meghatározott formában a vizsgálatom tárgya, hogy a rendőrségi feladatrendszerek miképpen illeszthetők az infrastruktúra katonai műszaki elméletéhez. Célom továbbá, hogy főbb vonalaiban összevessem a honvédség műszaki csapaterői által végzett tevékenységek jellegét, illetve azok miképp kapcsolhatóak össze a rendőrség napi feladataival az eltérő tárgyi, a rendelkezésre álló technikai eszközfeltételek aspektusából.

Az elemzés során megállapítható, hogy a rendőrség tevékenységei - mint rendvédelmi szerv részére törvényben előírt kötelezettségei - az infrastruktúra legfontosabb elemeinél jelennek meg a közigazgatási fejezet alpontjánál. Átfogóbban csak akkor lehet következtetéseket levonni, ha a jogszabály által meghatározott rendőri feladatokat összeegyeztetjük a katonai műszaki infrastruktúra sajátosságaival.

Az összehasonlítás során elsősorban azokat a szolgálati szabályzatban rögzített rendőrségi feladatokat szükséges figyelembe venni, amelyek által kapcsolódási pontok mutathatóak ki a katonai műszaki infrastruktúra vonatkozásában. A szempontok jobb átláthatóságához alapfeltételként tartom a

rendőrség működését biztosító szabályozók megismerését, melyek közül is csak az összehasonlítást szolgáló főbb fejezeteket emelem ki.

A rendőri feladatok ellátásának és az utasítások teljesítésének kötelezettsége során a Rendőrség a szolgálati feladatait a jogszabályokban, illetve azoknak megfelelően az állami irányítás egyéb jogi eszközeiben, a szervezeti-működési szabályzatban, a munkaköri leírásban és az előjárói rendelkezésekben meghatározottak szerint látja el.

A fentieknek megfelelően bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közrendet, a polgárok személyét vagy javait fenyegető veszélyhelyzet esetén a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli. Intézkedik olyan, a közbiztonságot veszélyeztető helyzetek elhárítására is, amelyek nem kizárólag a rendőrség hatáskörébe tartoznak, így különösen természeti vagy ipari katasztrófa színhelyén, súlyos fertőző betegség, fertőző állatbetegség észlelése vagy elhagyott robbanó-, illetve sugárzó vagy mérgező anyag találása esetén. Ennek során értesíti az illetékes szervezeteket, lezárja a területet, megteszi a mentés elősegítése, a személy- és vagyonbiztonság érdekében szükséges halaszthatatlan intézkedéseket.

Külön kiemelendők a baleseti kategóriák és rendőri intézkedés kötelezettségi különbségek, melyek meghatározóak a feladat-végrehajtások összességében. Ezen szempont alapján:

Veszélyes árut szállító jármű balesetének helyszínén:

- a) eleget tesz a helyszínbiztosítás általános előírásainak;
- b) megteszi a veszély elhárításához, sérültek mentéséhez a további károk megelőzéséhez szükséges intézkedéseket;
- c) a rendőrkapitányság, rendőrőrs ügyeletére jelentést tesz, hogy hol, mikor, milyen jellegű esemény történt (járművek ütközése, pályaelhagyás, szivárgás stb.), milyen veszélyhelyzet állt elő, milyen adatokkal rendelkezik a szállított veszélyes anyagot illetően (robbanás, mérgezés veszélyei);

- d) biztosítja a helyszínre érkező mentési és veszély elhárítási munkálatokat végzők útvonalát, tevékenységét.

Vasúti baleset esetén:

- a) a helyszínbiztosítás általános előírásainak eleget tenni;
- b) a helyszín és a helyszínen talált berendezések állapotát rögzíteni (kisiklott kocsik száma, a váltó állása és a vonat száma);
- c) gondoskodni a vagyonvédelemről, a tűzvédelmi szabályok betartásáról.

A vonat továbbhaladását a rendőri intézkedések csak indokolt esetben akadályozhatják (súlyos következményekkel járó baleset, bűncselekményekre utaló adatok). Ilyen esetben a helyszíni szemlebizottság megérkezéséig a helyszínt változatlanul kell hagyni.

Vízi (hajózási) balesetknél:

- a) segítséget nyújt a sérültek orvosi ellátásához, a veszélyhelyzetben lévők mentéséhez, a hajó és rakománya biztonságba helyezéséhez, valamint a hajóút felszabadítása érdekében értesíti a hajózási hatóságot;
- b) a balesetet vagy kárt szenvedett hajó vezetőjének kérésére más hajók vezetőit segítségnyújtásra felszólítja, illetve süllyedés közvetlen veszélye, tűzeset, tűz- és robbanásveszély vagy katasztrófaveszély esetén a kárt szenvedett hajó vezetőjének kérése nélkül is más hajót, más szervet a tűz oltására, a veszély elhárítására, a hajóút felszabadítására felszólít;
- c) a süllyedés, zátonyra futás, fennakadás esetén a helyszín szükség eszközökkel történő kitűzésére, indokolt esetben jelzőörök felállítására a hajózási hatóságot felkéri.

Légi baleset esetén:

- a) a helyszínen tájékozódik, a helyszínt biztosítja, a szükséges intézkedéseket a személyi és vagyonbiztonság érdekében megteszi;
- b) a tett intézkedésről a legrövidebb időn belül az előjárójának jelentést tesz, a helyszín jellegétől függően intézkedik mentők, tűzoltóság, a katasztrófaelhárító egységeinek a helyszínre irányítására, a helyszíni mentés megkezdésére.

A helyszínbiztosítás az a rendőri tevékenység, amelyet a rendőr bűncselekmény vagy egyéb esemény helyszínén, a helyszíni szemle előtt, annak során, szükség esetén azt követően a helyszín őrzésére, lezárására, a nyomok biztosítására fogyanatosít.

Közlekedési baleset helyszínén a rendőr a helyszínbiztosításra vonatkozó általános szabályok szerint jár el. Hatáskörébe nem tartozó ügyben a baleseti helyszínelőt értesíti, de a kiérkezéséig a rendőr gondoskodik az elsődleges intézkedések (elsősegélynyújtás, értesítések, helyszínbiztosítás, tanúkutatás, kikérdezés, kárelhárítás, a forgalom folyamatosságának biztosítása stb.) megtételéről. Azt követően segíti a helyszínelő munkáját, elvégzi a rábízott feladatokat (forgalomirányítás, helyszínfelmérés stb.). *A közúti járművezetésre vonatkozó szabályok megszegésével nem közúton súlyos sérülést vagy halált okozó közlekedési balesetnél is, a közúti közlekedési balesetekre vonatkozó szabály szerint kell eljárni.*

A baleset sérültjeinek elszállítására a rendőr csak abban az esetben vehet igénybe nem erre a célra szolgáló gépjárművet, ha:

- a) a sérült sürgős elszállítását a mentőszolgálat helyszínen lévő egységének vezetője kéri;

- b) a baleset helyszínéről a mentőszolgálat értesítése, illetőleg helyszínre érkezése különösen hosszú időt vesz igénybe, de a sérült gyors elszállítása szükséges, és orvosi vélemény szerint ez nyilvánvalóan nem jár az állapotot súlyosbító következményekkel.

A rendőr - veszélyhelyzet észlelésekor - biztonsági intézkedéseket fogantatosít a helyszínen, melynek keretében feladata:

- a) tájékozódás, azonnali elsődleges jelentés, az esemény jellegétől függően a veszély elhárításában közreműködni kötelezettek riasztása;
- b) életmentés, gondoskodás az elsősegélynyújtásról;
- c) vagyonmentés, intézkedés a további károk megelőzésére;
- d) jelentéstétel, szükség esetén újabb erők és eszközök igénylése, javaslat további intézkedések megtételére;
- e) intézkedés a bűncselekmények megelőzésére, a veszélyhelyzettel összefüggő bűncselekmények felderítésére;
- f) tájékoztatás adása az előljáró utasítása szerint;
- g) a közrendet zavaró cselekmények megszüntetése, illetéktelenek távoltartása, a közúti forgalom esetleges elterelése, szükség esetén a személyek elszállítása, állatok elterelése stb.

Terület lezárására kell intézkedni természeti vagy ipari katasztrófa, illetve annak veszélye, bűncselekmény, közlekedési és egyéb baleset, súlyos fertőző betegség, talált robbanóanyag, robbantással történő fenyegetés, terrortámadás veszélye vagy terrorcselekmény esetén. Ezen túlmenően a védett személy utazása, valamint rendezvények biztosítása során, illetve védett létesítmények, objektumok környezetében a területet ideiglenesen le lehet zárni.

A rendőr köteles megakadályozni a lezárt területre illetéktelenek belépését, az illetékeseken kívül az ott-tartózkodókat távozásra szólíthatja fel. A

terület lezárásával összefüggő intézkedések betartása kikényszeríthető, de az elrendelés indokának megszűnésekor a tiltó rendelkezéseket fel kell oldani.

Katasztrófa esetén a rendőr a csapaterő megérkezéséig intézkedik a közbiztonság és az adott helyzetben megteremthető rend fenntartására, illetőleg annak a helyreállítására, a helyszínre érkező különböző mentőegységek zavartalan munkájának biztosítására. Közreműködik a forgalom lezárásában, illetve elterelésében, továbbá az élet- és vagyonmentésben.

Tűz keletkezésekor a rendőr azonnal értesíti a tűzoltóságot, továbbá a veszélyeztetett terület lakóit, ha azok a tüzet nem észlelték. Megkezdí az életmentést, és jelentést tesz közvetlen parancsnokának, majd a helyszínen adatokat szerez a tűz okára vonatkozóan.

Árvízveszély esetén gondoskodik a veszélyeztetett lakosság értesítéséről, azonnal jelentést tesz előljárójának. Értesíti az illetékes önkormányzat polgármesterét. Ha a polgármester megtette a szükséges óvintézkedéseket, a rendőr a továbbiakban azok végrehajtásához segítséget nyújt.

A közművek és biztonsági berendezések meghibásodása esetében, víz-, gáz- és villanyvezeték, egyéb veszélyes anyagot továbbító vezeték, ezek műtárgyai, továbbá közúti, vasúti, légi irányítási, vízi közlekedési biztonsági berendezések közveszéllyel fenyegető hibája, megrongálódása esetén a rendőrség haladéktalanul értesíti az üzemeltető szervezetet, illetve az illetékes jegyzőt. Szükség esetén a terület lezárásáról, őrzéséről intézkedik. A rendőri szerv az ideiglenes intézkedések megtételekor a szükséges mértékben gondoskodik a közúti jelzőtáblák ideiglenes kihelyeztetéséről, illetve az állandó jelleggel kihelyezett közúti jelzőtáblák leszerelés vagy letakarás útján történő hatálytalanításáról.

A rendőrhatóság fontos közérdekből a közúti járművek közlekedése vagy várakozása céljára ideiglenes jelleggel igénybe veheti az egyébként nem a közúti forgalom célját szolgáló közterület, ha annak teherbírása megfelelő, illetve méret- és súlykorlátozás elrendelésével arra alkalmas. A közút lezárása vagy

forgalmának korlátozása érdekében kihelyezett közúti jelzéseket az ok megszűnésekor el kell távolítani, az állandó jelleggel ott lévő közúti jelzőtáblák hatályát vissza kell állítani. A közlekedés biztonságát közvetlenül veszélyeztető körülmények (közúti jelzőtábla vagy útburkolati jel hiánya, felismerhetőséget akadályozó megrongálódása, ellentmondó jelzések, útrongálódás), vagy más rendellenességek miatt jogosult a közúti forgalom rendjének ideiglenes megváltoztatására, a veszélyeztetett útszakasz vagy útkereszteződés lezárására. Erről soron kívül értesíteni kell a közút kezelőjét, felszólítva a veszélyeztető helyzet megszüntetésére.

A rendőri szerv közbiztonsági okból, katasztrófa vagy baleset, illetőleg rendezvény helyszínén a feltétlenül szükséges mértékben és időtartamban elrendelheti:

- a) egyes útvonalak, utcák, terek, városrészek közúti forgalmának teljes vagy részleges lezárását, a forgalom elterelését vagy korlátozását;
- b) a megállás vagy várakozás tilalmát, illetőleg az arra kijelölt helyen a várakozás megszüntetését;
- c) egyéb közlekedési tilalmak feloldását, az egyirányú forgalmú utcában a közlekedés irányának megváltoztatását.

A rendőrség végzi az ipari vagy természeti katasztrófa által veszélyeztetett területek kiürítésének biztosítását, a külön rendelkezésekben meghatározott épületek, létesítmények őrzését és védelmét. Az őrzésre kijelölt létesítményeket a veszélyeztetettség mértékétől függően külön rendelkezések szerint kategóriákba kell sorolni. A létesítmények kategóriába sorolását illetékességi területükön a rendőrfőkapitányok végzik.

A rendőrség a terrorcselekmények megelőzése, felderítése és felszámolása érdekében intézkedik:

- a) a terrorcselekmények felderítésére a hatáskörébe tartozó esetekben;
- b) terrorcselekmény bekövetkezésének megakadályozására;
- c) bekövetkezett terrorcselekmény megszakítására és káros következményeinek felszámolására;
- d) a terrorelhárításhoz szükséges adatok gyűjtésére, nyilvántartására és elemzésére.

A rendőrség meghatározott feladatainak teljesítése során együttműködik a fegyveres erőkkel, a rendvédelmi szervekkel, a nemzetbiztonsági szolgálatokkal, más állami szervekkel, a helyi önkormányzatokkal, igénybe veszi az állampolgárok és közösségeik, valamint a gazdálkodó szervezetek segítségét. A terrorelhárítás feladatainak végrehajtása érdekében állandó és ideiglenes terrorelhárító szervezetet hozhat létre a rendőrség, mely során gondoskodik ezek felkészítéséről és felszereléséről.

A polgári repülés biztonságával összefüggően a rendőri repülésbiztonsági és repülésvédelmi szolgálat gondoskodik a nemzetközi és belföldi polgári légi forgalmat lebonyolító repülőtereken (a továbbiakban: repülőtér) a közbiztonsági, bűnüldözési, igazgatásrendészeti, tűzszerészeti és utasok biztonságával kapcsolatos feladatok összehangolt ellátásáról.

A meghatározott feladatkörében a rendőrség:

- a) ellátja, koordinálja, szakmailag irányítja a nemzetközi és a belföldi polgári repülés jogellenes cselekmények elleni védelmének közbiztonsági feladatait, és együttműködik a repülőtér üzemeltetőjével, a repülőtéren működő hatóságokkal és rendvédelmi szervekkel;

- b)** felügyeli és fegyveresen biztosítja a nemzetközi viszonylatban közlekedő légi járművek személyzetének, utasainak és csomagjaiknak, a légi küldeményeknek biztonsági szempontból történő átvizsgálását;
- c)** felügyeli a személyek, járművek és különleges légi szállítmányok repülőtérre való beléptetésének rendjét, közreműködik az erre vonatkozó szabályok kialakításában;
- d)** állandó vagy ideiglenes nemzetközi légi forgalmat lebonyolító repülőtéren ellenőrzi az utasok és kísérőik számára megnyitott és az előlük zárt területek, létesítmények előírásos használatát, és fenntartja a közrendet;
- e)** gyűjti és elemzi a nemzetközi személy- és áruforgalmat bonyolító repülőtéren és közvetlen környezetében a bűncselekmények elkövetésének megelőzése, felderítése, megakadályozása és megszakítása érdekében felhasználható információkat.

Ha a rendőrnek elhagyott robbanó-, sugárzó vagy mérgező anyag találásáról tesznek bejelentést, vagy ilyen anyag találása jut tudomására, illetve a körülmények alapján feltehető, hogy a talált csomag ilyen anyagot vagy robbanószerkezetet tartalmaz, a találás helyére megy és intézkedik az élet- és vagyonbiztonság megóvása érdekében. A találásról jelentést tesz előljárójának, illetve az ügyeletnek. Az előljáró, illetve az ügyelet intézkedik a jegyző megkeresése iránt, és tájékozódik arról, hogy kérték-e már a tűzszerész járőr kirendelését. Ha a kirendelés megtörtént, a rendőr jelentését a rendőr-főkapitányság ügyeletére továbbítja, ha a kirendelés nem történt meg, intézkedni kell a tűzszerész járőr értesítésére.

A rendőrség látja el a nemzetbiztonság és közbiztonság körében jelentkező tűzszerész feladatokat. Bármiféle harctevékenységből, katonai gyakorlatból származó, vagy gondatlan anyagkezelésből köz- vagy magánterületre került, illetve ott talált katonai robbanószerkezetekkel kapcsolatos tűzszerészeti tevékenységet külön jogszabály szerint a Magyar

Honvédség 1 Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Dandár végzi. A rendőrség tűzszerész alegységei látják el az előzőben nem említett robbanóanyagokkal, robbantószerekkel kapcsolatos tűzszerészeti tevékenységet. A megyei rendőr-főkapitányságok erre kiképzett rendőrei (bombakutató csoportok) végzik a robbantással fenyegetett helyszínek átvizsgálását. Az azonnali beavatkozást igénylő esetekben a rendőrség tűzszerészei jogosultak a közvetlen életveszély elhárítása érdekében szükséges elsődleges intézkedések megtételére.

A honvéd tűzszerészekkel szemben támasztott követelményrendszerben mindig is meghatározó volt, hogy a részükre biztosított erőkkel és eszközökkel a megvalósítandó célkitűzéseket az adott feladatrendszerben maradéktalanul végrehajtsák. A rendelkezésre álló személyi állomány és technika azonban ezt nem minden esetben teszi lehetővé. Ennek megfelelően nem csak a rendőrség részéről parancsnoki és előjárói elvárás, hanem a honvédség vezetői számára is nagyon fontos az együttműködés szerepe a feladatot végrehajtó és a velük párhuzamosan dolgozó, társ szervek (rendvédelmi szervezetek) között.

Minden összetettebb feladatnál - a végrehajtási keretek között - célszerű megvizsgálni és számolni a lehetséges együttműködés feltételeit a két tűzszerész szervezet között. A megoldandó és időközben felmerülő feladatokat oly módon célszerű megosztani, hogy a saját hatáskörök és jogkörök ne sérüljenek, a kiadott intézkedések érvényesüljenek.

A honvédségi hatáskörben végrehajtott tűzszerész tevékenységek kizárólag a 142/1999. (IX.8.) kormányrendeletnek megfelelően, a tűzszerészeti mentesítési feladatok ellátásáról szóló jogszabályok szerint történhet. A rendelet hatálya a katonai célra (felhasználásra) rendszeresített robbanóanyagot tartalmazó elhagyott (alkalmazott) hadianyag, eszköz és szerkezet (robbanótetek) hatástalanítását (funkcionális megsemmisítését) végző katonai tűzszerészekre, - és a közreműködő személyekre, szervezetekre terjed ki.

A katonai tűzszerész tevékenység nem terjed ki a nemzetbiztonsági és az (1.) bekezdés alá nem tartozó, a közbiztonság körében jelentkező tűzszerészeti

feladatok ellátására. Ezeket a feladatokat a rendőrség Tűzszerező Szolgálat látja el.

A talált robbanótestek hatástalanítása során, a közvetlen életveszély fennállása esetén a MH Tűzszerező Ügyelet felkérésére a rendőrség tűzszerező szervezetei jogosultak a katonai tűzszerezők hatáskörébe tartozó intézkedések megtételére.

Összességében megállapítható, hogy a rendőrség tevékenységében megjelennek azok a feladatrendszerek, melyek a katonai infrastruktúrában is markánsan megjelölt műszaki feladatok. A jelentősebb (katonai és rendőri feladatoknál jelentkező) átfedések az 5. cikkelyen kívüli, nem háborús katonai műveleteknél jelentkeznek. A katonai infrastruktúra feladatrendszerének megvalósítása alapvetően a honvédség műszaki alegységeire hárul, mivel a már megalapozott kiképzettségük és felkészültségük, a rendelkezésre álló technikai háttérbázis mindezt lehetővé teszi.

A hivatkozott átfedések révén a honvédség műszaki erőire szabott infrastrukturális tevékenységeket a rendőrség napi feladat ellátási rendszerével lehet erősíteni és jobban ötvözni. A kapcsolódási pontok megjelennek a katonai és polgári szempontból is kiemelten kezelt létesítményeknél, közintézményeknél, stratégiaileg fontos objektumoknál és a közszolgáltatások biztosításában. A maga fontosságában az infrastruktúra nem elhanyagolható a katasztrófa helyzetek kezelésében, a kialakulásuk megelőzésében, károk felszámolásában. A környezetvédelemmel összefüggésben meghatározó a területek fizikai és kémiai, biológiai anyagoktól történő mentesítése, ezzel egy időben a közös feladatok megszervezése, a célirányos munkamódszerek kialakítása. Mindez alátámasztható a már bekövetkezett események utólagos elemzésével, az eddig végzett közös tevékenységek újraértékelésével, a lehetséges együttműködési feltételek átgondolt szervezésével.

A legjobb példa minderre, a törökbálinti pirotechnikai raktárterületen 2004. augusztus 06.-án bekövetkezett robbanás utáni kialakult helyzet felszámolásában való - példaértékűen aktív - részvétele a honvédség, rendőrség és katasztrófavédelem kijelölt erőinek. A hatékony és spontán módon létrehozott vezetési (irányítási) rendszer támogatásával, a társszervek állományának áldozatos közreműködésével sikerült viszonylag rövid idő alatt a pusztítás mértékét csökkenteni.

Ilyen és ehhez hasonló eseteket lehet számításba venni azt a tényezőt, - mikor a rendőrség és a honvédség feladatköreit vizsgáljuk az infrastruktúra szempontjából – hogy a végrehajthatói tevékenységek részleteinél, valamint a lehetőségek és képességek realitásaiból kiindulva melyik szervezeti egységnél milyen jogkörök és hatáskörök érvényesüljenek.

Az előző mondatban említett lehetőségek és képességek alapján véve meghatározóak az infrastruktúrában megjelenő feladatok - előjárói elvárásoknak megfelelő – maradéktalan ellátásában, legalábbis a gyakorlatban történő kivitelezhetőség szempontjából. A jelenlegi körülményeket alapul véve a rendőrség reagáló képessége és mobilitása megfelelő alapot ad bármilyen kialakult válsághelyzet azonnali kezelésére. Azonban ha visszatekintünk a már leírt és törvényileg meghatározott feladatkörökre, akkor egyértelművé válik, hogy az esetek nagy részében csak az elsődleges intézkedések megtételére elegendő mindez. Kivételt képeznek azok a bekövetkezett események, ahol a rendőri erők a saját megfelelő technikai háttérrel, szakmai tapasztalattal biztosítani tudják az adott helyszínen megoldandó feladatokat. A legtöbbször azonban a társszervekkel való szoros együttműködés szükséges a már bekövetkezett és a spontán módon kialakult krízishelyzetek felszámolására.

Ha ezen túlmenően a kiemelten fontos közintézményeket, a közszolgáltatás szempontjából elsődleges objektumokat, katonai létesítményeket vesszük górcső alá, akkor is megjelenik a biztosítási szempontból jelentkező egymásra utaltság a honvédségi és rendőrségi infrastrukturális feladatok és azok

ellátása szempontjából. Mivel ezekre a tevékenységekre fel is kell készülni, az elgondolásokat tervesíteni szükséges a mielőbbi kezdeményező készség kialakításához, így célszerű a rendőri tapasztalatok igénybevétele a kidolgozás folyamatában. Azonban figyelembe kell venni az eltérő módszereket, eszközöket, vezetési és irányítási rendszereket, rendelkezésre álló technikai háttérrel, melyek egy adott feladat kivitelezésében jelentkezhetnek. Másképp jelennek meg ezek a feltételrendszerek egy biztosítás során, de utalni lehet egy bekövetkezett esemény utáni helyszín eredeti állapotba történő visszaállítására, működőképesség fenntartására, vagy csak a közveszély kialakulásának megakadályozása során.

Összetett feladatokat jelentenek az előbb felsorolt gondolatok az infrastruktúra kapcsán, de mindenféleképpen megoldásra, racionalizálásra váró, nem figyelmen kívül hagyható tényezők.

Összegezve:

Megállapítható, hogy a rendőrség hatáskörében is megmutatkozó infrastrukturális feladatok végrehajtása rendkívül bonyolult szervezési és szolgálatellátással összefüggő követelményeket támasztanak a parancsnoki és beosztott állománnyal szemben. Természetesen ez egyaránt elmondható a honvédség erre a feladatra kijelölt erőiről is, de mivel az alapfeladataik körébe ez a fajta tevékenység - katonai infrastruktúra - jobban illeszkedik, ezáltal az esetek döntő részében hatékonyabb a fellépésük.

A rendőri szervezetek strukturális felépítése a szolgálatellátás sajátosságainak megfelelően tagozódott, és alakult ki a jelenlegi - működőképességének határát elérő - formájára.

A meghatározott feladatok mindenkori színvonalas végrehajtásához a rendelkezésre álló technikai eszközöket és felszereléseket, azok állandó

hadrafoghatóságát a rendőrségnek is biztosítani kell a napi munkák során. Ezeken túlmenően, napszaktól és évszaktól függetlenül, a járőrtevékenységek és eseti feladatok elvégzéséhez, a normákban előírtaknak megfelelően a reagálási készséget is szem előtt tartja a rendőrség minden alkalommal.

Természetesen gyakorta adódnak a rendőrségi területen is prioritásokat élvező, azonnali végrehajtást igénylő munkák, melyek megkövetelik, hogy a szükséges létszám és felszerelés rendelkezésre álljon. Ilyen esetekben a megfelelő átcsoportosítások révén alapvetően maradéktalanul teljesíteni lehet az ilyen irányú elvárásokat.

A Magyar Rendőrség szervezeti felépítéséből adódóan, valamint a szakmai felkészítések és az egyének képzettsége folytán rendelkezésre áll az a kiképzett állomány, akik ezt a sokoldalú igénybevételt teljesíteni tudják. A szolgálati feladatok jellegének átrendeződése miatt azonban mindenképpen szükséges a meglévő szervezeti egységek tevékenységi körének és létszám viszonyainak a felülvizsgálata. A hatékonyságot és a reagáló valamint a kezdeményező tevékenységet figyelembe véve a szükséges átalakításokat, átcsoportosításokat az eddigi tapasztalatok alapján végre kellene hajtani.

Az Európai Unió csatlakozást követően, a feladatok végrehajtása terén is változtatásokat kell előirányozni, elsősorban a vonatkozó jogszabályok és a rendőrség tevékenységet szabályozó normák viszonylatában. Ez feltehetően nem máról holnapra fog megtörténni, mivel a törvényi háttér megváltoztatása csak különböző, szolgálati út betartásával létrejövő kezdeményezések alapján történhet. Az effektív szakmai munkát továbbra is a területen lévő rendőrnek kell végeznie, azonban egyre markánsabban megjelenik a prevenció és a bűnmegelőző tevékenység az állampolgárok biztonságérzetének fokozásához. Ezáltal is hozzá kell járulni az európai normákhoz vezető út alapozásának befejezéséhez.

A fentiekén túlmenően az infrastruktúrához kapcsolódó rendőri tevékenységeknek a jövőben is fontos szerepe van a honvédség

feladatrendszerében. Mindez részben érvényesült már azokban a követelménytámasztásokban melyeket a szakmai vezetés elvárásként fogalmaz meg a rendőri munka végrehajtásával kapcsolatban.

Ezeknek az új kihívásoknak kell megfelelni a közeljövőben, és a minőségbiztosítás valamint a minőségfejlesztés szempontjait követve a szükséges intézkedéseket megtenni az eredményes és balesetmentes, infrastrukturális célokat szolgáló rendőri tevékenységek végrehajtásához.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. 1994. évi XXXIV. tv. – rendőrségi törvény
2. 1999. évi LXXIV. tv. – a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről
3. Szabó Sándor - Kovács Tibor: A műszaki támogatás új elvei, Hadtudomány XIV. évfolyam 2004/2. szám
4. Németh Béla mk. ezredes: A Magyar Honvédség infrastrukturális szakterülete, Műszaki Katonai Közlöny 2002/3-4. szám